

Dva Zakona?

"... imamo samo jednog Boga, Oca, od kojega je sve..." 1 Korinćanima 8:6.

Sva bića svoje postojanje dobivaju od Boga. On koji je stvorio i održava sve, svakako ima pravo da nadzire i vlada svim stvarima. Iz tog je razloga u Pismu predstavljen kao jedini veliki Zakonodavac koji može spasiti i uništiti (vidi Jakov 4:12). Budući da svoje postojanje dobivaju dobrom voljom Stvoritelja, sva razumna stvorenja odgovorna su Njegovoj pravednoj vladavini. Od svih zemaljskih Božjih stvorenja, jedino su ljudska bića sposobna naučiti razlikovati ispravno od pogrešnog. Iz tog smo razloga podložni moralnom Zakonu.

Budući da naše postojanje proizlazi iz Bića beskonačne čistoće i nevinosti, i mi smo nekad bili nevini, čisti i čestiti. Nekoć, na početku, bili smo odani podanici Boga – s pravom našega jedinog Začetnika i Suverena. U to nekadašnje vrijeme, Bog Se nije ljudima predstavio kao Spasitelj i Otkupitelj; jer tada nam nije trebalo oprostjenje grijeha.

Budući da sve dugujemo Bogu, naša je najveća obaveza, kao pojedinaca, da Ga volimo iznad svih i svim srcem. No, postoji i još jedna, jednako važna obaveza. Ostala ljudska bića također su, zajedno i jednako s nama, dio Božjeg stvorenja, te stoga imaju ista prava kao i mi (kao pojedinci). Trebamo, dakle voljeti bližnje svoje, kao što volimo sami sebe. Ove dvije velike zapovijedi, sažetak su čitavog moralnoga Zakona.

Kroz podložnost prvoj od ove dvije zapovijedi, čovječanstvo ne bi moglo imati drugih bogova pored Gospoda, niti bismo mogli izrađivati idole i klanjati im se, niti bismo mogli izgovarati ime Božje bez imalo poštovanja, niti bismo mogli zanemariti svetkovanje Gospodnjega svetog dana odmora, koji je posebno odvojen prilikom stvaranja, u sjećanje na dan kada je Stvoritelj odmarao.

Jednako je očigledna i naša dužnost prema bližnjima. Ovime je obuhvaćena naša dužnost prema roditeljima, te najstroža obzirnost prema životu, čednosti, imovini, osobnosti, i interesima drugih.

Moralni Zakon, ovime podijeljen na dva dijela i iskazan kroz deset pravila ili uputa, nepromjenjive je naravi, budući da njegove upute potječu od velikog Zakonodavca. Postojanje toga Zakona proistječe iz nepromjenjivih odnosa koje čovječanstvo održava s Bogom i bližnjima. Ovaj je Zakon veliko Božje mjerilo (standard) ispravnosti, te je, nakon što smo odlučili pobuniti se protiv Boga, postao velikim ispitom, kojim se pokazuje da je griješiti pogrešno (vidi Rimljanima 7:7).

Takvo je bilo podrijetlo i narav uputa moralnoga Zakona. Proglašenje toga Zakona od strane sâmog Boga, i prije no što je dao napisati bilo koji dio Biblije, dovoljno svjedoči o važnosti koju mu On pridaje. Samom svojom naravi, taj Zakon postoji koliko postoje i načela moralnosti. On, zapravo, nije ništa drugo doli zapis tih moralnih načela.

No, postojao je još jedan sustav zakona, uveden kao posljedica grijeha, sustav koji ne bi mogao postojati da čovjek nije postao prijestupnik. Kršenje moralnog Zakona uzrok je postojanja zakona rituala i ceremonija, koje su bile sjenka budućeg dobra koje će doći. Žrtva za grijeh nije mogla postojati, prije nego li je čovjek prestupio moralni Zakon. U Edenu nije moglo biti tipova i sjenki koje bi ukazivale na buduću slobodu od grijeha kroz Kristovu smrt, jer čovjek je bio čestit, i nije trebao takvo otkupljenje. Niti je Bog prije pada u grijeh nametnuo čovjeku obavezu tjelesnih uredbi koje su ukazivale na buduće vrijeme ispravljanja (= vrijeme nakon Kristove smrti, kada je uspostavljen Novi Zavjet, a Stari sa svojim obrednim zakonom prestao je vrijediti), jer čovjek je bio nevin i neiskvaren. Dakle, zacijelo je kršenje moralnog Zakona bilo uzrokom čovjekovog pada!

Sotona je Evi i njezinom suprugu rekao da će postati kao bogovi ukoliko jedu sa onog drveta (vidi Postanak 3); a budući da Adam nije bio prevaren (vidi 1 Timoteju 2:14), očigledno je da je odabrao slijediti svoju suprugu umjesto da poslušava Gospoda. Time su oboje prekršili prvu zapovijed Božjeg velikog moralnog Zakona.

Kad je čovjek ovim činom postao grešan, i kada je Bog obećao način njegova otkupljenja, bio je to početak još jedne vrste odnosa prema Bogu. Čovjek je bio grešnik kojem je potreban oprost; a Bog je bio Spasitelj, koji taj oprost nudi. Jasno je da zakon tipova i obreda, koji je ukazivao na buduće otkupljenje kroz Krista, postoji zbog čovjekove pobune i zbog beskonačne Božje blagonaklonosti. Da čovjek nije sagriješio, nikakvi tipovi (= simbolički prikazi, modeli) budućeg otkupljenja ne bi mu bili potrebni; a da Bog nije odlučio predati svog Sina da umre, ne bi uspostavio žrtveni sustav koji ukazuje na taj veliki budući događaj. Iz tog je razloga postojanje takvog zakona posljedica grijeha; njegova su pravila obredne naravi, a njegovo je trajanje nužno ograničeno velikom žrtvom koja odnosi grijeh. Od Adamovog pada u grijeh, do Mojsijevog vremena – kada je načinjen zapis ovog sustava – pa do smrti našega Gospoda, ovaj simbolički žrtveni sustav tipova i obreda postojao je kao sjenka (pretkazanje) dobrih stvari koje će doći.

U Novom Zavjetu vidimo da je smrt našega Gospoda Isusa Krista, kao velika žrtva za grijeh bila antitip ili krajnji rezultat, na koji su ukazivale Levitske žrtve. Svećenstvo našega Gospoda Isusa Krista u nebeskom Svetištu veliki je antitip Levitskog svećenstva (vidi Hebrejima 8). Sâmo Nebesko Svetište veliki je izvornik prema kojemu je sagrađeno zemaljsko Svetište (vidi Hebrejima 9:23; Izlazak 25:1-9). A kovčeg Božjeg zavjeta u Rajskom hramu (vidi Otkrivenje 11:19) sadrži taj veliki moralni Zakon. Tako u novom sustavu vidimo stvarnu Žrtvu umjesto sjenke (= simbola), Velikog Svećenika koji osobno služi i vrši pomirenje (oprost i uklanjanje grijeha) za tebe i mene, i koji čuje naše molitve bez potrebe da osobno posjećujemo neko svetište ili svećenika ovdje na Zemlji, a onaj Zakon kojega je čovjek prekršio, uzvišen je i počašćen uz istovremeni Božji oprost grešniku koji se kaje.

Također vidimo da Novi Zavjet obiluje objašnjenjima osnovne razlike između ova dva zakona – obrednog i moralnog – te je ta razlika jasna.

NEMA RAZLOGA ZA ZBRKU

Obredni zakon se naziva "zakon tjelesne odredbe" (Hebrejima 7:16), a moralni Zakon utvrđen je kao onaj za kojeg "Znamo da je duhovan" (Rimljanima 7:14). Jedan je onaj zakon kojega je Krist uklonio u trenutku svoje smrti (vidi Kološanima 2:14), a onaj drugi je "Zakon kraljevski", čije je kršenje grijeh, kako nam Jakov potvrđuje (vidi Jakov 2:8-12).

Obredni je zakon onaj kojega je "bila potrebna promjena" Hebrejima 7:12. Moralni je Zakon onaj za kojega Krist kaže: "Dok stoji nebo i zemlja, neće nestati nijedne crtice slova ili točke iz zakona, dok se sve ne ispuni" (Matej 5:18). Jedan je zakon bio "sjena budućih dobara" (Hebrejima 10:1), i bio je nametnut samo "do vremena ispravljanja" (Hebrejima 9:10). Onaj drugi je bio moralni zakonik, o kojemu Ivan kaže: "Tkogod krši Zakon, taj i čini grijeh, jer grijeh jest kršenje Zakona" (1 Ivanova 3:4). Jedan je "jaram kojega je nemoguće nositi" (vidi Djela 10:15); drugi je onaj "Zakon slobode" po kojem će nam se suditi (vidi Jakov 2:8-12). Obredni zakon je onaj kojega je Krist "tijelom svojim poništio" (vidi Efežanima 2:15); moralni je onaj Zakon kojega On nije došao ukloniti (vidi Matej 5:17). Jedan se naziva "rukopis odredbi" "koji je bio protiv nas", koji je prikovan na križ i uklonjen (vidi Kološanima 2:14). Drugi je onaj Zakon kojega je On došao učiniti velikim i slavnim (vidi Izaija 42:21).

Jedan je bio privremeni zakon, koji je bio poništen "zato što je bio slab i beskoristan" (vidi Hebrejima 7:18); drugi je vječni i nepromjenjivi Zakon kojeg nije moguće poništiti: "Poništavamo li dakle zakon vjerom? Bože sačuvaj! Nego zakon potvrđujemo." Rimljanima 3:31. Jedan je onaj zakon koji je bio zid razdvajanja između Židova i nežidova (vidi Efežanima 2:14); drugi je onaj čije zapovijedi, zapisane u njihovim srcima, imaju vršiti čak i nežidovi (vidi Rimljanima 2:14-15). Obredni (ceremonijalni) zakon je onaj zakon zapovijedi u propisima (vidi Efežanima 2:15), a moralni Zakon su zapovijedi Božje, čije je držanje dužnost cijelog čovječanstva (vidi Propovjednik 12:13).

Ovaj veliki moralni zakon 10 zapovijedi izlazi na vidjelo kroz poruku trećega anđela (vidi Otkrivenje 14:9-12). Ovo je zakon koji su držali preostali od ženina potomstva kada je zmaj zaratio s njima (vidi Otkrivenje 12:17). Ovaj će moralni Zakon, svima koji drže njegove zapovijedi, osigurati ulazak u raj i dopuštenje da jedu s drveta života (vidi Otkrivenje 22:14).

Ova dva zakona, sasvim je sigurno, ne bi se smjelo miješati. Moralni je Zakon učinjen velikim i časnim, potvrđen je, te je svet, pravedan, duhovan, dobar, i kraljevski; dok je onaj drugi zakon bio tjelesan, sjenovit, bremenit, te je ukinut, slomljen, uklonjen, prikovan na križ, promijenjen i poništen zbog svoje slabosti i beskorisnosti.

Istina je da su zapovijedi moralnog Zakona raspršene kroz sve Mojsijeve knjige, te pomiješane sa zapovijedima obrednog (ceremonijalnog) zakona. No, to ih ni na koji način ne može učiniti dijelom ceremonijalnog zakona, te time i njih ukloniti.

Moralni je Zakon vječan jednako kao što je i Bog vječan, dok je obredni zakon bio na snazi dok Krist nije umro na križu. Oni koji pravilno upravljaju riječju istine nikada neće brkati ova dva, u svojoj osnovi, različita zakona, niti će na Božji kraljevski Zakon primjenjivati jezik (terminologiju) koji se koristi kada se govori o rukopisu odredbi.

Da su Deset Zapovijedi same po sebi savršen zakonik, jasno je iz nekoliko činjenica: sâm Bog ih je izgovorio vlastitim glasom, i rečeno je "i tomu ne doda ništa više" (vidi Ponovljeni 5:22), time pokazujući da je Zakon koji je dao potpun. On sâm ih je, svojim prstom zapisao na dvjema kamenim pločama, što je još jedan dokaz u prilog činjenici da je to cjelovit moralni Zakon (vidi Ponovljeni 9:9-11). Odredio je da se jedino te dvije ploče stave ispod pomirilišta (sjedišta milosti, nad kovčegom zakona), u drugoj prostoriji (odjeljenju) svetišta (vidi Izlazak 30:6; Hebrejima 9:4-5). To je očiti dokaz da je to bio Zakon koji je prekršen i zbog kojega je bilo potrebno pomirenje. Pritom Bog ono što je zapisao na kamenim pločama, izričito naziva zakonom i zapovijedima (vidi Izlazak 24:12).

Oba ova zakona u sebi su sadržavala Subote, no ipak, među njima su postojale jasne razlike. Subota sedmog dana potekla je iz Edena, prije grijeha, kao dio nepromjenjivog Božjeg Zakona, i uvijek je padala u sedmi dan, kojeg mi i danas u hrvatskom jeziku zovemo subota (engleski: Saturday - Saturn's day [Saturnov dan] = subota). Blagdanske subote nastale su nakon pada u grijeh, kao dio obrednog zakona, te su mogle pasti u bilo koji dan u tjednu. Subota sedmog dana zapisana je u kamenu Božjim prstom. Blagdanske subote zapisane su na tkanini, papiru ili koži, Mojsijevim prstom. Zapovijed o Suboti sedmog dana, zajedno sa ostalih 9, smještena je izravno u kovčeg zavjeta, ispod pomirilišta nad kojim je bila slava Božje prisutnosti (vidi Izlazak 30:6, 40:20,34), koja je označavala da su te zapovijedi nepromjenjive i da vječno ostaju na snazi. S druge strane, zapis o blagdanskim subotama stavljen je sa strane, pored kovčega zavjeta (vidi Ponovljeni 31:26), što je označavalo da su ove zapovijedi trebale ostati na snazi privremeno, dok ne ispune svoju svrhu. U Subotu sedmog dana, nije smjelo biti nikakvog pripremanja i kuhanja hrane, već se to obavljalo šestog dana, tj. dana priprave (vidi Izlazak 16:23). Pripremanje i kuhanje hrane na dan blagdanske subote bilo je dopušteno (vidi Izlazak 12:14-16). U Subotu sedmog dana nije se smjelo ništa raditi, čak niti sakupljati drva za pripremu hrane (vidi Brojevi 15:32-36). U dane blagdanih subota moglo se sakupljati granje drveća (tijekom blagdana sjenica) kako bi se izgradile nastambe za zaklon (vidi Levitski 23:34-40).

Postoji, dakle, jasna razlika između nepromjenjive četvrte Božje zapovijedi moralnog Zakona, koja govori o svetkovanju Subote sedmog dana, i privremenih simboličkih tipova, te sjenovitih blagdanih subota obrednog (ceremonijalnog) zakona. Subota sedmog dana "je stvorena za čovjeka", prije no što je pao u grijeh; stoga ona nije mogla biti simbol, tip ili sjenka koja ukazuje naprijed, na buduću Kristovu smrt, te samim time, nije mogla biti prikovana na križ. Subota sedmog dana nastavlja ukazivati natrag na početak povijesti ove Zemlje i na Stvoritelja sviju nas.

No, blagdanske subote, zajedno sa ostalim simboličkim tipovima židovskog sustava pravila i obreda, nastale su nakon čovjekova pada u grijeh, kada mu je trebao Spasitelj; stoga su one bile sjena koja ukazuje naprijed, na (tada, u to vrijeme) buduće otkupljenje, te su uistinu prikovane na križ (vidi Kološanima 2:14).

I DANAS TREBA DRŽATI BIBLIJSKU SUBOTU

Pavao čak kaže da Božji narod treba nastaviti držati Subotu sedmog dana iz moralnog Zakona i nakon Kristove smrti, no nigdje ne spominje potrebu svetkovanja subota iz obrednog zakona, a niti bilo kojeg drugog dana u tjednu!

"Jer negdje reče za sedmi dan ovako: 'I počinu Bog u sedmi dan od svijih djela svojih.'...Dakle je ostavljeno još počivanje narodu Božjemu. Jer tko je ušao u pokoj njegov, i on počiva od djela svojih, kao Bog od svojih. Nastojmo dakle da uđemo u onaj pokoj, da ne upadne tko u onaj isti primjer nevjerstva." Hebrejima 4:4,9-11.

Svima koji žele vidjeti, trebalo bi biti jasno da uklanjanje rukopisa odredbi obrednoga zakona, ostavlja svako pravilo moralnog Zakona u punoj snazi. Zakonu sjenki koji je ukazivao naprijed, na buduću Kristovu smrt, da tako kažemo, istekao je rok valjanosti (prestao je vrijediti) kada se taj događaj zbio. Kršenje moralnog Zakona, upravo je razlog što je Spasitelj položio svoj život, kako bi spasio tebe i mene od grijeha. Stoga se neprekidna i nepromjenjiva svetost 10 Zapovijedi može prosuditi i kroz činjenicu da je Bog dao Svoga jedinog Sina, da prokletstvo Zakona preuzme na Sebe, i umre zbog našeg kršenja istoga.

Osvijestimo našu dužnost i ne zaboravimo strpljivo i vjerno držati svih 10 zapovijedi Božjeg moralnog Zakona, kroz vjeru u Kristovu pravednost i snagu, kako bismo mogli dobiti vječni život i zauvijek biti s našim Bogom!

"Ovdje je strpljivost svetih, koji drže zapovijedi Božje i vjeru Isusovu....Blagoslovljeni su oni koji vrše njegove zapovijedi, kako bi mogli dobiti pravo na drvo života, i mogli ući kroz vrata u grad. Jer izvana su psi, i vračari, i bludnici, i ubojice, i idolopoklonici, i tkogod voli i čini laž." Otkrivenje 14:12, 22:14-15.